

FYLKESMANNEN I
HORDALAND

Den 1. juli 2013 trådte den nye vergemålsloven i kraft. Loven berører over 5.600 privatpersoner i Hordaland og omfatter over 2 milliarder kroner, som forvaltes av Fylkesmannen.

Formålet med vergemålsreformen er å styrke rettssikkerheten, bidra til mer likebehandling og økt kvalitet i vergemålsforvaltningen.

FREMTIDSFULLMAKT

Et alternativ til vergemål!

Vergemålslovens §78

«En fremtidsfullmakt er en fullmakt til en eller flere personer om å representere fullmaktsgiveren etter at fullmaktsgiveren på grunn av sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innen de områdene som omfattes av fullmakten.»

FREMTIDSFULLMAKT

Adgangen til å opprette fremtidsfullmakt var ny i norsk rett og gjør det mulig å utøve selvbestemmelsesrett over eget privatliv også for fremtidige situasjoner, når en selv ikke lenger er i stand til å treffe beslutninger.

Dette er dermed et privatrettslig alternativ til vergemål hvor personen oppretter en fullmakt der det fremgår hvem som skal ivareta vedkommendes interesser. Dette kalles *fremtidsfullmakt*, og er regulert i den nye vergemålslovens kapittel 10, se definisjon ovenfor.

Formkrav – Hva fremtidsfullmakten SKAL inneholde

Fullmakten må være skriftlig, den som oppretter fullmakten må være over 18 år og vedkommende må også ha evnen til å forstå fullmaktens betydning.

Fullmakten må i tillegg utpeke en eller flere fullmektiger. Fullmektigen(e) må på det tidspunktet fullmakten trer i kraft, være fylt 18 år.

En fremtidsfullmakt skal gjøres skriftlig med to vitner som fullmaktsgiveren har godtatt, og som er tilstede sammen og vet at dokumentet skal være en fremtidsfullmakt. Mens vitnene er tilstede skal fullmaktsgiveren skrive under dokumentet eller vedkjenne seg sin underskrift. Vitnene må skrive under dokumentet mens fullmaktsgiveren er tilstede. Begge vitnene må være 18 år gamle og må forstå betydningen av at de signerer på fullmakten.

Verken den eller de som er utpekt som fullmektig, eller dennes ektefelle eller samboer, foreldre, barn og barnebarn kan være vitner.

Formkrav - Hva fremtidsfullmakten BØR inneholde

Fullmakten bør dateres og vitnene bør gi en påskrift på fullmakten om fullmaktsgivers helsetilstand, eventuelt bør det innhentes en legeattest. Vitnene bør også påføre sitt fødsels- og personnummer samt adresse på fullmakten.

Innhold og omfang

Fullmakten kan regulere både de økonomiske og personlige forhold, men kan også begrenses til å gjelde kun bestemte områder.

Økonomiske forhold kan f.eks. være håndtering av fullmaktsgivers løpende forpliktelser, salg eller kjøp av fast eiendom, søknader til offentlige instanser på økonomiske stønader og mottak eller avslag på falt arv.

Personlige forhold kan være f.eks. hvor vedkommende skal bo.

En fremtidsfullmakt kan likevel ikke gå utover det som reguleres av helselovgivningen eller annen lovgivning.

Fremtidsfullmakten trer i kraft

En fremtidsfullmakt trer i kraft når fullmaktsgiveren på grunn av sinnslidelse, f.eks. demens, eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innen de områdene som omfattes av fullmakten.

Den som er oppgitt som fullmektig tar stilling til når fullmakten trer i kraft, og underretter den det gjelder, dennes ektefelle eller samboer, eller andre nære slektninger om det ikke finnes en ektefelle eller en samboer.

Før fullmektigen treffer avgjørelser skal fullmaktsgiveren høres hvis dette kan skje uten betydelige vanskeligheter. Det er ikke nødvendig hvis fullmaktsgiveren ikke kan forstå sakens betydning. Fullmektigen kan be Fylkesmannen om å stadfeste ikrafttredelsen av fremtidsfullmakten, dersom vilkårene for stadfestelse er til stede. I så fall vil fullmektigen motta en attest.

For å kunne stadfeste fremtidsfullmaktens ikrafttredelse trenger Fylkesmannen fremtidsfullmakten, legeerklæring og dokumentasjon på at fullmektigen har orientert fullmaktsgiver og fullmaktsgiverens pårørende om at fremtidsfullmakten har trådt i kraft.

Fullmektig er inhabil

Fullmektigen kan ikke representere fullmaktsgiveren i saker der han eller hun ville vært inhabil som verge. Fullmektigen kan likevel gi helt vanlige gaver og dekke sine nødvendige utgifter og et rimelig vederlag, og disposisjoner som er særlig angitt i fullmakten.

Hvis fullmektigen er inhabil, kan det oppnevnes en verge med et mandat begrenset til de forhold som gjør fullmektigen inhabil.

En fullmektig kan gi sedvanlige gaver på fullmaktsgiverens vegne. Hva som er sedvanlig beror blant annet på fullmaktsgiverens økonomi og hva han eller hun tidligere har pleid å gi til fødselsdager, jul, konfirmasjoner og brylluper. Gaver utover det kan bare gis hvis det er angitt særskilt i fullmakten

Har du spørsmål?

Fylkesmannen har ansvar for opplæring og informasjon i det enkelte fylke. Kontakt Fylkesmannen i Hordaland, Administrasjons- og vergemålsavdelingen, tlf. 5557 2300 eller på e-post: fmhopostmottak@fylkesmannen.no for mer informasjon. Du kan også lese mer om vergemål på www.vergemaal.no og på våre nettsider <http://www.fylkesmannen.no/Hordaland/Helse-og-omsorg/Verjemal/>